

ESITYKSEN KESTO

I OSA 1 tunti 31 minuuttia

väliaika

II OSA 1 tunti 16 minuuttia

Tarina joutsenlammesta on slaavilais-norjalaista alkuperää. Se on myyttinen tarina, jossa kohtalo ja luonnonvoimat ovat yhtä. Nykypäivänä se on balettina jo yhtä legendaarinen kuin alkutarinansakin.

Tšaikovskin ensimmäisen balettiteoksen musiikki on tulvillaan syvää nostalgiaa, kuvastaen säveltäjän omaa kokemusta rakkaudesta saavuttamattomana ihanteena.

Teosta ei oikeastaan ymmärretty ennen kuin Marius Petipa tuotti siitä oman koreografisen tulkintansa vuonna 1895. Lev Ivanovin avustuksella Petipa antoi joutsenprinsessalle nyt jo ikoniseksi muodostuneen, majesteettisen muodon.

Pariisin 1984 uudelleenmuotoillussa "Freudilaisessa" versiossa Rothbart on itse asiassa prinssi Siegfridin opettaja, ja taianomainen lampi symbolisoi mahdotonta rakkautta, jonka tavoittelun sijaan prinssi mieluummin vain unelmoi siitä.

JOUTSENLAMPI

MUSIIKKI PJOTR TŠAIKOVSKI

KOREOGRAFIAT RUDOLF NUREYEV

MARIUS PETIPAN JA LEV IVANOVIN MUKAAN

LIBRETTO VLADIMIR BEGICHEV, VASSILI GUETZLER

LAVASTUS EZIO FRIGERIO

PUVUSTUS FRANCA SQUARCIPINO

VALAISTUS VINICIO CHELI

KAPELLIMESTARI VELLO PÄHN

OHJAUS VALKOKANKAALLE FRANCOIS ROUSSILLON

TAPAHTUMAT

I NÄYTÖS

Prinssi Siegfriedin syntymäpäiväjuhla on käsillä, ja hänen opettajansa Wolfgang esittelee saapuvia vieraita. Siegfriedin äiti, kuningatar, saapuu ritarien saattamana, ja kehottaa vieraita iloitsemaan kanssaan, sillä prinssin on aika valita morsiamensa juhliin kutsuttujen tyttöjen joukosta. Prinssi itse unelmoi rakkaudesta, jota hänelle ei olisi valittu valmiiksi, ja hänen opettajansa yrittää palauttaa nuorukaisen maan pinnalle unelmistaan. Prinssinä hänellä on velvollisuuksia. Mutta nuoren miehen mieli halajaa vapauteen, ja hän elää mieluummin unelmissaan kuin todellisessa maailmassa.

II NÄYTÖS

Ajatuksiinsa vaipunut Siegfried näkee valkean, kruunupäisen joutsentytön ilmestyvän. Kuin noiduttuna prinssi lähestyy häntä. Joutsen uskoutuu prinssille, kertoen olevansa prinsessa nimeltä Odette, pahan kirouksen uhri. Ilkeä velho Rothbart on muuttanut hänet ja hänen hovineitonsa joutseniksi. Lumous haihtuu vain jos joku vannoo prinsessalle ikuista rakkautta. Prinssi Siegfried on vaikuttunut, ja lupaa rikkoa prinsessan lumouksen.

Hirviömäinen lintu, Rothbart, häiritsee nuoria rakastavaisia, mutta he vannovat silti toisilleen rakkauden valat joutsenneitojen suojellessa heitä velhon hyökkäyksiltä.

Siegfried kutsuu Odetten seuraavan illan tanssiaisiiin, jossa hänen oletetaan valitsevan morsiamensa. Hän toivoo tytön tulevan paikalle, koska tahtoo tämän vaimokseen. Odette kieltäytyy kutsusta sanoen, että hänen tulee pysyä joutsenena. Siegfried vannoo ettei ikinä rakasta ketään muuta, ja ettei koskaan mene naimisiin. Aamunkoiton myötä joutsenneidot katoavat.

III NÄYTÖS

Juhlallisuudet käynnistyvät linnassa. Kuningatar saattaa prinssi Siegfriedin saliin, mutta prinssi ei näytä välittävän mistään ympärillään. Tanssijat kaikista eri maankolkista esittävät parhaat numeronsa prinssin iloksi, mutta mikään ei vaikuta häneen. Seuraavaksi prinssin eteen marssitetaan rivissä kaikki ne tytöt, jotka tahtoisivat hänen vaimokseen. Hän torjuu heidät kaikki, kunnes... tuntematon, aivan Odettelta näyttävä hahmo saapuu. Siegfried näkee vain tuon uuden tulokkaan, jossa hän luulee näkevänsä rakkaan joutsenprinsessansa. Mutta tyttö on itse asiassa Rothbartin tytär Odile, jonka velho on muuttanut Odetten näköiseksi. Rakkauden sokaisema prinssi pyytää Odilen kättä, ja Rothbart on voittanut, Siegfried pettää lupauksensa Odettelle, valat on rikottu eikä tyttöä enää voi pelastaa.

IV NÄYTÖS

Siegfried on ymmärtänyt erehdyksensä, ja on epätoivoinen. Hän näkee näyn lammesta, jolla tapasi joutsenet. Joutsenneitojen ympäröimä Odette itkee kadotettua rakkauttaan, tietäen ettei milloinkaan vapaudu kirouksestaan. Hän ymmärtää, että prinssiä huijattiin eikä hän tarkoittanut rikkoa valojaan, mutta vahinko on silti jo tapahtunut. Prinssi rukoilee Odettea antamaan anteeksi, mutta on liian myöhäistä, ja Rothbart vie joutsenprinsessan pois. Näky päättyy.